

Tento opis je nelegální. Náš pirátský čin je možno omluviti pouze delikátností Wabiho fabulace. Snad by se nezlobil.

Povídka „Tajemství Císařské rokle“ z roku 1954 je obsažena v díle „Wabiho Stárce čtyři knihy o jeskyních a jeskyňářích - WABII STARCAE DE RE SPELUNCA ET SPELUNCARES LIBRI IV.“, kterou vydala Česká speleologická společnost v roce 1986.

1. kapitola

Divý severák cloumal holými haluzemi pralesních velikánů nad Fort Srbskem a meluzína pěla žalostnou píseň v komíně rozlehlého domu, nad jehož vchodem skvěl se omšelý již nápis: HOSTINEC U HULANŮ. Leč řádění živlů sotva mohlo přehlušit halas, jímž místnost tohoto známého saloonu byla naplněna. Dřevorubci, lovci kožešin, zlatokopové, dobrodruzi a divocí trampové v jedné směsici seděli u ne právě čistých stolů a tlačili se kolem nálevního pultu, kde barman sotva stačil napájeti hrdla mužů, chtivých ostrých nápojů.

Do této vřavy vstoupili památného prosincového dne dva vysokí a šlachovití trapeři, jejichž objevením se na scéně začíná náš podivuhodný příběh o Tajemství Císařské rokle.

Oba mužové oklepali z nohou a plášťů sních a čtveřice očí, tkvících ve větrem ošlehaných tvářích, rozhlédla se pátravě po místnosti. Objevili brzy volné místo u jednoho stolu, kde právě dva dřevorubci, zmoženi silnými limonádami, se zhroutili pod stůl a uvolnili tak svoje židlice dalším návštěvníkům.

Oba mužové zasedli u stolu, sledování několika ledabylými, přece však pátravými pohledy přítomných. Starší ze zálesáků prohrábl si temné strnisko na pohublé tváři, nesoucí stopy každonedělního hladovění, a pravil svému druhovi: „Mám za to, Ferry, že by nebylo záhodno hovořiti zde o našich záležitostech.“

Mladší muž, zarostlý nepěstěným vousem světlé barvy, se zahalil oblakem tabákového dýmu, z něhož bylo zanedlouho slyšet melodický hlas. „Také soudím, že tady není čistý vzduch.“

Jeho názor odpovídal naprosto skutečnosti nejen obrazně, ale i fakticky, neboť ovzduší místnosti nebylo toho druhu, jakým se vyznačují vysokohorské polohy na Tobolka Peak nebo Kobyla Mountains daleko odtud na jih. Takto se nám dostalo příležitosti seznámit se se dvěma zkušenými trapery savan Českého krasu, Ferry Slavíčkem a indiánským míšencem Wabigoonem z Wabogoonu, zvaným zkráceně Wabi. Posledně jmenovaný naklonil se v tom k uchu svého bílého druha a zašeptal:

„Přicházejí.“

Dveřmi vešli tři statní, dosud však mladí mužové a nevšímající si vřavy kolem sebe, razili si statečně cestu k místu, kde seděli oba jmenovaní zálesáci.

Zvučný pozdrav „Zdař Bůh!“ pronesený třemi hrdly najednou, uplatnil se zvukově i v hlučném prostředí krčmy.

„Zdař Bůh“, odpověděli oba trapeři a postupně si podali pravice k mužnému stisku. Tak se na scéně objevují další hrdinové našeho spisu, Adolfo Absolonada, potomek španělských conquistadorů, Francois Kralique, původem Francouz a čistokrevný Yankee, Klondyk.

Vyměňivše si několik bezvýznamných vět o počasí, dívkách a nedobré jakosti zdejšího piva, dali se naši muži do hovoru celkem zajímavého, ale pro nezasvěcence nesrozumitelného.

„Co nového v dírách?“ tázal se Ferry nenápadně. Absolonada pokrčil rameny: „Celkem nic.“

K tomu dodal Francois na vysvětlenou: „Je to na draka.“

„Co tím míníš?“ dotíral dále Ferry, pohlížeje pátravě do okrouhlé tváře mluvícího.

„Všechno prolezený a dohromady nemáme do čeho kopnout,“ zamručel Klondyk a Francois dodal: „Mám dojem, že se na to tady vyfláknu.“

Je povinností spisovatelovu zušlechťovati a zjemniti drsnou hovorovou řeč mužů divočiny.

Ferry chvíli mlčel, pohlížeje ostře do tváří skleslých hochů, načež řekl s důrazem:

„Co by asi řekl téhle řeči veliký K u k u l í n ?“

Meluzína v té chvíli zaječela divoce v komíně a podbarvila náležitě jeho větu. Všichni se zachvěli.

„Chlum je ovšem prolezen, o tom není pochyb“, pravil po chvíli Ferry, hovoře vybraným spisovným jazykem, vypěstovaným dlouholetou literární činností - jen nepatrně sečtělý čtenář je jistě obeznámen s jeho populárním románem „Sluje na Chlumu u Srbska“ nebo s oblíbeným dílkem „Možnosti speleologické práce v Chýnově, okres Tábor“, rozšířeným mezi nejširšími vrstvami.

„Jsou ale jiné díry, ve kterých by bylo záhodno pracovati“, pokračoval Ferry, „máme pro vás něco.“

Mladíci zastříhali hbitě ušima.

„Kde? Co?“ tázal se Absolonada lačně.

Ferry se rozhlédl obezřetně, zda někdo z okolosedících neposlouchá a když spatřil němé souhlasné pokývnutí svého indiánského druha, řekl pouhá dvě slova, která rozechvějí struny této románové písně:

„C í s a ř s k á r o k l e !“

2. kapitola

Událostem, popisovaným v první kapitole, předcházelo mnoho jiných a vysoce zajímavých dějů. Již dlouho byl cítit v řadách vážných vědců vrcholné vědecké instituce „The Carst Section of Geological Institute of the University Shrytter“ jistý zatuchlý pach.

Hamlet, princ dánský, řekl by jistě: Něco smrdí v tom našem Dánsku. Ale jediný princ, který byl členem tohoto vědeckého kolektivu, nejen že onen zápach neodstraňoval, nýbrž spíše jej zvyšoval.

Členové „The Carst Section“ scházeli se již léta na vážných vědeckých zasedáních v útulných místnostech Shrytter University, vzpomínajíce zde nad sklenkami minerálních vod a krvavými bifteky na staré, zašlé časy, kdy chodívali do jeskyň v bohem a lidmi zapomenutých divočinách mezi Prahou a Berounem, a mnohokráté plánovali, jak obnovit slávu a setřít prach ze štítu Krasové sekce. Leč nepředvídané překážky většinou rázu rodinného hatily vznešené úmysly mužů vědy a tak společnost chátrala den ode dne víc a více.

A jako čerstvý jižní větřík, tak zavanula do zatuchlé nečinnosti společnosti osobnost velikého jeskyňáře a publicisty, mistra Ferry Slavíčka, který se obklopil mladými a dosud nezkaženými pracovníky, s nimiž pak vykonal ono velkolepé dějinné dílo, před kterým se jednou skloní mladé generace: zmapování a průzkum veleslují na Chlumu u Srbska.

Unaven tímto velikým dílem a znechucen neporozuměním tiskového dohledu, který nepovolil připojit k textu spisu otisk plánu slují, zdál se houževnatý Ferry poněkud odpočívati. Byly i zlomyslné hlasy, šířící názor, že Ferry upadne do onoho zimního netopýřího spánku, vyskytujícího se hojně u šedovousých, ženatých docentů sekce. Než to mohli tvrditi jen ti, kdož neznali pravé rysy ušlechtilé Slavíčkovy duše. Ferry neusnul spánkem blanických rytířů, on jenom sbíral síly k dalšímu úderu. A úder nastal. Tímto úderem byla velkolepá akce, „Akce C“, akce Císařská rokle.

Jak se dostal tento velkolepý muž do styku se záhadami tohoto místa?

Stářím zežloutlý a krysami ohlodaný spisek, který se čirou náhodou dostal Ferrymu do rukou ve zcela malé místnosti Shrytter University, byl toho příčinou.

Onoho památného dne, kdy Ferry seděl v oné místnůstce a čekal, až si tělo za jeho zády odbude své, krátil si čekání tím, že vzal do ruky onen spisek, nabodnutý barbarsky na skobě a poskytující svými jednotlivými stránkami možnost použití k očištným účelům. To, co v pološeru a hutném ovzduší malé kobky stačil rozeznati jeho zrak, způsobilo, že veliký Ferry zvolal vzrušeným hlasem: „Ha.“

A v zápětí následovala památná slova, jimiž Ferry reagoval na zjištění, že pohříchu není spisek úplný; začátek i konec chyběl, jen několik málo zbylých listů vlálo opuštěně na skobě po Ferryho pravici.

„Proklatě!“ zvolal pobouřený Ferry. O několik okamžiků později zarachotily turbíny splachovacího zařízení a Ferry se vyřítit, jen nedbale ustrojen, do spolkové místnosti Krasové sekce. A zde se svým přítelem, v prvé kapitole již jmenovaným Wabim, četli plni vzrušení zažloutlé listy spisu neznámého, zřejmě však značného stáří:

„...JINÝM PAMÁTNÝM MIESTEM“, četl Ferry, „GESŤ AUDOL STIEN WELICE PRZÍKRÝCH ANEB STRMÝCH, CÍSARSCHSKÁ NEB KRÁLOVSKÁ ROKEL ZWANÝ, WE KTERÉMŽ PRASTARODÁWNÉ BOŽIŠŤE SĚ NACHÁZÍ, W NĚMŽ PŘEMNOHÝ WELICE LIDSKÝ ŽIWOT RUKOU KNĚŽÍ DRUIDSKÝCH UTRACEN BYL ITEM I MNOHÁ ZDE SPÁCHÁNA NA NEWINNÝCH PANNÁCH....“

„U d'asa - jedná se zde o Císařskou rokli“, mumlal Ferry a četl překotně dále:

„...OBĚTI DRUIDSKÝCH WÁŠNÍ WHAZOWÁNY DO PROSTORNÝCH SLUJÍCH BYLY, JEŽ W ROKLINĚ ONNÉ WE TŘECH PATRECH NACHÁZEJÍ SE....“

Ferry vydal v tomto okamžiku skřek, který způsobil, že řada učenců, podřimujících nad kostrami slanečků a nedopitými sklenicemi, zdvihla polekaně hlavu. Ferry ovládl železnou vůlí svoje vzrušení a četl dále. O Císařské rokli toho tam již více nebylo. Mluvilo se tam ještě něco o popravčím kameni někde v blízkosti Kody, kde prý stínali oni Druidové hlavy svým obětem a poněvadž se jim o ten kámen po každém setnutí sekery otupily a dostaly zuby, o jiný kámen, který se tam „dodnes spatruje“, si svoje širočiny brousili.

Stránky prastarého spisu mluvily pak ještě o pověsti, že baba jménem Koda, podle níž i ona rokle a místo je pojmenováno, jezdí za měsíčních nocí po vápencových plošinách Českého krasu na voze, taženém bílými aneb prusými koni, podle nichž je pojmenována víska Koněprusy. Ferryho nezajímalo zjištění, že bába Koda je patrně první plošinářka: on byl mužem praxe, a proto vzal na vědomí, že v Císařské rokli je nějaká jeskyně, která má mít tři patra - a to mu stačilo.

Stačilo jen několik pohledů a dvě či tři kusé věty, vyměněné mezi ním a jeho indiánským druhem.

„Jede se?“

„Jasně. Kdy?“

„V neděli.“

„V osm na Smíchovským?“

„V osm na smíchovským!“

A tak také časně ráno v osm hodin sešli se oba mužové na Smíchovském nádraží, aby odtud nastoupili svoji obvyklou cestu na černo na podvozku Pullmannova vozu rychlovlaku Praha-Beroun do Srbska. Tři mladíci, popsaní v předchozí kapitole, jeli onoho památného dne do veleslují na Chlumu a měli s oběma trapery domluven sraz ve jmenovaném saloonu „U Hulanů.“

Musíme ještě podotknout, že oba naši přátelé nepřistupovali ke své akci bez předchozí odborné přípravy. Prostudovali všechny spisy, které byly k dispozici v bohaté knihovně Krasové sekce a ve kterých se pojednává třeba jen malou zmínkou o Císařské rokli.

Byla to řada významných děl vědců, především z řad Krasové sekce, z nichž uvádíme:

AKADEMIK JURAJ GUCKLA: „Rozbor netopýřího guana v jeskyních Českého krasu. Praha 1954.

JAROSLAV PEPRDOK, Dr h.c.: Ojedinelý nález druhu Chlastosaurus Peprdoki v jeskyni Turské maštale u Tetína, kterou ti lumpové neodpovědně odlámali a zničili. Praha 1954.

JAROSLAV PEPRDOK, Dr h.c.: Nález recentního koprolitu v jeskyni Koda. Československý kras 1954.

VOJEN LOUŽEK, Dr.: Nález plovatky bahenní na převozníkově pramici v Srbsku. Český kras 1953.

OLDŘICH FEYFAR: Nález jedince Kuklodon longissimus var. Feyfar v srbských jeskyních. Anthropozoikum 1954.

Jako som visel palcami u noh na skale v Cisarскеj rokli, napísal JÁN BAJKO, krasový objaviteľ a jaskyniar, Krásy Slovenska 1954.

Vyzbrojení velkolepými poznatky, načerpanými z těchto děl, vydali se oba muži na obhlídku terénu v okolí rokle a vykonavše nezbytná měření a bádání, sešli po horských úbočích do Fort Srbsko, aby se zde sešli s mladšími druhy, jak bylo ujednáno.

A nyní, uprostřed vřavy saloonu, sdělil Ferry Slavíček svým spolupracovníkům, nakláníje se ke stolu, aby jeho slova nebyla dále slyšena, informace o svých poznatcích:

„Je to v suchu, mládenci, je to v uzávěru rokle. Příští neděli do toho píchnem a budou senzační věci!“

Poseděli pak jen krátce, neboť se přiblížila hodina, kdy vyráží ze Srbské stanice pacifický express Fort Srbsko - Praha Smíchov.

Sotva se společnost zdvihla a dveře krčmy se za ní hlučně zavřely, zdvihli se pod stolem i oba zdánlivě na mol opilí dřevorubci a tiše opustili místnost. Starší z nich, maskovaný šedivým plnovousem, zamručel ke druhému:

„Tak co? Slyšel jsi?“

„Slyšel, pane profesore“, zněla uctivá odpověď. „Je to Císařská rokle.“

3. kapitola

Ano, Císařská rokle! S tímto heslem na rtech a odvahou v srdcích razila si cestu divokým porostem hlubokého kařonu odvážná četa jeskyňářů hned následující neděli. Ostré čepele seker a mačet roztínaly spleť lian a proplétajících se větví a na všechny strany se rozprchávaly vyplašené šelmy a zajáci. Lidská noha dosud nevzkročila na tato místa, jen divocí trampové sem občas v létě zabloudili.

Ferry Slavíček s kanadskou sekýrou v ruce kráčel odhodlaně vpřed a jeho orlí zrak pronikal neomylně houštinami. Za ním kráčel jeho věrný mladý druh, Francois Kralique, za ním Absolonada, Klondyk a průvod zajišťovala postava Wabiho, třímající v žilnaté pravici automatickou pistolí medvědí ráže. Po tvrdých útrapách a mnohonásobném vykoupání ve zrádných tůních horské bystřiny, v nichž byli ohrožováni krokodýly, dospěli badatelé do uzávěru rokle: strmé skalní útesy činily toto místo nepřístupným ze všech stran.

Zde se jal Ferry očichávat skálu a veden neomylným jeskyňářským instinktem, zaťal polní lopatku do země na jednom vybraném místě a řekl:

„Tak tady - a jedem!“

Mladí badatelé shodili tlumoky, oblékli nenápadné a vkusné pracovní oděvy, jimiž na více místech děrami prosvěcovala běloba podvlékaček či košil. Na samém začátku práce však se ukázal nedostatek vhodných nástrojů. Dvě polní lopatky, jimiž výprava vládla, nestačily zmocit těžký kamenitý terén. Po půlhodině práce stáli všichni rozpačitě před překážkami, které jim v cestu postavila příroda a trapné ticho se rozhostilo nad roklí. Jen vysoko na modré obloze se ozýval skřek vyplašených supů, kteří kroužili nad pracovištěm v naději na kořist. V návalu zoufalství vrhl se Ferry na skálu a jal se hrabati holýma rukama a hryzl velké balvany svými zuby. Jakkoli v několika minutách prohloubil sondu o několik centimetrů, bylo jasné, že hrdinské sebeobětování náčelníka skupiny by nepřispělo podstatně k vyřešení zapeklité situace. Nastala tedy vážná válečná porada, při níž se rozhodovalo o dalších osudech akce C. Konečně bylo dohodnuto jediné možné řešení: v rokli není nástrojů. Mnoho potřebných nástrojů, krumpáčů, lopat, špicarů a jiných vymožeností moderní techniky je v okolních

lomech na Chlum's Peak nebo pod Mount Střevíc. Stanoveno tedy, že Ferry a Wabi navštíví za tímto účelem lom na Chlum's Peak, zatímco Klondyk, Kralique a Absolonada se poohlédnou po lomu prospektora Tomáška pod Mount Střevíc, aby zde vyrovnali nedostatek v územním rozmístění nástrojů přemístěním do Císařské rokle. Svízelná pouť zpět nastala a opunciová trnitá křoviska zbavovala jeskyňáře částí jejich skromných pracovních oděvů.

Popíšeme nejprve příběhy Ferryho a Wabiho, kteří v ústí rokle odbočili přes Fort Srbsko na Chlum. Sotva se přiblížili k prostoru lomu, uvítal oba trapery zběsilý štěkot kojotů a strážce, ozbrojený kovanou sukovicí jim vyšel v ústřety. Ferry Slavíček se dal s mužem do hovoru, předstíraje, že se zajímá o otázky těžby lomu. Pozoroval přitom jedním okem bedlivě pohyby hlídačovy, zatímco druhým okem se rozhlížel po krajině. Zakrátko objevil na haldě vyvážky krumpáč ladných rozměrů, který se znamenitě hodil pro jejich účely. Mrknutím oka upozornil svého druha na svůj objev a odlákal hlídače k okraji lomu, kde kladl různé důležité otázky jako: "Tohle všechno je vápenec?" a jinak se tázal, zatímco Wabi za jejich zády shodil nástroj po svahu dolů. Rozloučili se pak s hlídačem slovy až dojemnými a odešli. Na úpatí haldy zastrčil Ferry nástroj obratně do nohavice a tak zmizeli ve vysoké stepní trávě na terase Berounky. Problém ovšem byl v tom, že krumpáč, zastrčený do nohavice, značně znesnadňoval Ferrymu pohyby a nutil ho k toporné chůzi, která vzbuzovala zájem a útrpnost kolemjdoucích. Podepírán obětavě Wabim prošel Slavíček osadou Fort Srbsko a dal se převézt přes peřeje Berounka Riveru.

Při neopatrném pohybu v souvislosti s vystupováním z převozníkovy pramice Ferry zakopl a roztrhl si nohavici, přičemž dřevěná násada krumpáče vylezla ven a byla zpozorována převozníkem. Nepříjemná příhoda neodradila ovšem oba trapery od jejich další cesty. Nemaje již co skrývat, vyňal Ferry krumpáč a zrychleným pochodem dospěli oba ústí Císařské rokle, odkud se počali opět probíjetí pralesem.

Hůře se vedlo našim třem mladým jeskyňářům, kteří kroužili kolem Tomáškova lomu jako dravci kolem mršiny. Nepodařilo se jim spatřit volnou lopatu, natož krumpáč: jen u strážcovy boudy stála opřena lopata na uhlí, v jejíž blízkosti se povaloval poloochočený medvěd grizzly, chycený jako mládě kdysi na horských hřebenech Kobyla Mountains. Klondyk a jeho druhové, jakkoli chrabří juni, neriskovali šatstvo a život a odešli, proklínaje celý svět. V uzávěru Císařské rokle se pak všichni kolem poledne sešli. S krumpáčem šla práce rychle od ruky.

Mezi sutí na samotném povrchu našli řadu zajímavých a patrně archeologicky cenných předmětů, jako zrezivělých plechovek od konzerv, lahví od rumu a jiných alkoholických tekutin, zřejmě to svědků rozkvětu prastaré kultury tramské.

Jak se postupně zavrtávali pod povrch, zmizely tyto nálezy z různých kulturních a nekulturních období a bylo třeba překonávat překážky, postavené v cestu samotnou přírodou.

Byly to především mohutné bloky skalních útesů a odlomené stropy jeskyně, která zde patrně kdysi bývala. Co však mohlo zastavit mladický žár jeskynních odvážlivců?

Po tři hodiny zápolili krumpáčem, rukama a víčkem od ešusu s nepřízní terénu, až konečně dlouhý indiánský traper Wabi zařal krumpáč do škvíry mezi nánosem hlíny a skalou, vylomil kus ztvrdlé hlíny a černý otvor zvící zatím sotva průměru hraboše polního rozevřel se před očima jeskyňářů! Porážejte svoje přátele a vše, co mu stálo v cestě, vrhl se Ferry k otvoru a jal se řvátí tuřím hlasem:

„Jsme tam. My jsme tam!“

Jako odpověď na tento výkřik radosti houkl z lesnaté stráně nad nimi výstřel a hrst nábojů zasvištěla nad hlavami jeskyňářů.

„Ve jménu Krále a zákona!“ nesl se roklí mohutný hlas.

„Dejte pracky nahoru, nebo se do Vás strefím, jak do pouťového panáka!“

Váhavě uposlechli jeskyňáři výzvy neznámého, snažíce se rozeznat v křovinách střelcovu postavu. Teprve když se neznámý pohnul, spatřili zelenými šaty, větvičkami, lišejníky a plnovousem znamenitě zamaskovanou postavu s kloboukem trávové barvy na hlavě. Na klobouku skvěl se odznak přísežné lesní strážce, který naháněl hrůzu stejně jako mohutná čtyřhlavňová winchestrovka, svíraná mohutnými rukama tohoto zjevu.

„Královský hajný!“ zašeptal Ferry Slavíček a bylo mu těsno stejně jako ostatním mladíkům. Hajný obezřetně sestoupil ze stráně, přičemž nespouštěl očí ani hlavně pušky ze skupiny jeskyňářů. Když byl asi deset kroků od nich, zahájil výslech:

„Tak vy, holomci, nevíte, že tady je státní rezervace a že kopání je tady zakázaný?“ zněla první řečnická otázka neúprosného strážce zákona. „A vy si tady kopete mýr nix týr nix, prach sakra tisíc broků! Rozstřílím vás, se mi zdá, na hadry, holoto jedna!“

„Promiňte sire“, osmělil se Ferry Slavíček, „netušili jsme, že je zde rezervace a nehodláme ani rušití krajinný ráz tohoto místa.....“

„A co tady tedy děláte, lumpové?“ vybuchl hajný. Absolonada hbitě počal vysvětlovati:

„Vy tomu nebudete věřit, jak se tak na vás dívám, ale tadyhle Klondykovi se utrhli knoflík od kalhot zrovna na takovém choulostivém místě a zapad zrovna sem někam mezi ty šutry...tak to tady trochu p ř e h r a b u j e m e , esli bysme ho tady jako někde nenašli.“

Ferry s Wabim zakrývali mezitím svými těly mohutný jícen, jímž by projel povoz, tažený koňmi a hajný vyvalil oči nad nehorázností Absolonadova tvrzení. Když konečně popadl dechu, jal se nadávati vybraným ryze mysliveckým způsobem. Závěr jeho řeči byl:

„Spakujte si tady všechno, holoto, a hajdy do Fort Srbska! Tam už si to zodpovíte před šerifem!“

Nezbývalo nic jiného, než pod hrozbou napražené zbraně složit všechny věci a nastoupit zpáteční truchlivou cestu kaňonem k údolí Berounka Riveru, vstříc temné budoucnosti.

4. kapitola

Sotva se porosty houštin a kaktusů zavřely za odcházejícími, ozvalo se slabounké zahvízdnutí na skalách nad uzávěrem rokle. Obdobný hvizd z druhé strany byl na to odpovědí. Vzápětí se vynořila ze skalní škvíry hlava letitého již děda, jehož vráscitá tvář byla porostlá nepěstěným plnovousem a oči mrkaly za nemoderním cvikrem. Z protilehlé krasové dutiny vyhlédla pak tvář mladého ještě studentíka podobně zpustlého zevnějšku. Několika posunky naznačili si oba mužové, že vzduch je čistý a pomýšleli na sestup do hlubokého uzávěru. Šplhali po skalách, zachytávajíce se výstupků a kapradin, až mladší stanul na dně rokle. Děd se pak s hromovým rachotem sesypal v jeho sousedství, neboť zvětralý skalní výstupek povolil pod jeho vahou. Následkem této nehody byl vodopád šťavnatých nadávek takové síly, že okolní bělavé vápence byly rázem zmetamorfovány a přeměnily se v červený mramor. Studentík se úzkostlivě rozhlížel na všechny strany a napomínal staříka uctivě k mírnějšímu vyjadřování se. Naštěstí byla výprava jeskyňářů, vedená strážcem lesa, již příliš daleko, nehledě k tomu, že řev vodopádů a peřejí horské bystřiny přehlušoval jakékoliv zvuky, přicházející z větších dálav.

„Podíváme se, co udělali!“ zavelel děd, když si byl sdostatek ulevil.

Došli pak k díře a užasle stanuli před otvůrkem, jímž vystupoval do mrazivého večerního soumraku sloup páry jako z komínu lokomotivy.

„Ha - díra!“ zaskřehotal radostně stařík. „Nestůj tady jako hovado. Připrav karbidku a dělej!“

„Půjdeme tam, pane profesore!“ zachvěl se studentíkovi hlas.

„No a?“ zaburácel děd. „Podívejme se na něj, von je celej“ Výraz, jímž zakončil děd svoje zvolání neuvádím v zájmu literární čistoty a estetické úrovně tohoto spisu.

„Ano, pane profesore!“ zašeptl studentík a dal se hbitě do práce. Pan profesor zahájil nezbytné přípravy k sestupu do jeskyně. Především svlékl kalhoty, obrátil je naruby a opět oblékl. Totéž udělal i s kabátem. Byl to jeho úsporný způsob, publikovaný již v několika odborných časopisech, neboť tak se ušetřilo praní šatu, umazaného jeskynnými sedimenty. Po opuštění sluje stačilo pak prostě šaty obrátit a děd mohl jít i do nejlepší společnosti, jakou příkladně byla The Carst Section.

Stáhl si i masivní šněrovací obuv, aby vyměnil prochozené již noviny za nejnovější číslo denního listu, vonícího dosud tiskařskou černí. Toto zařízení mu dovoľovalo již po léta chodit bez ponožek.

Mezitím karbidka byla rozdmýchána hlavně s pomocí zlých duchů, které čarodějův učeň svolal slovy německého básníka:

Wale wale, manche Strecke, dass zum Zwecke
Wasser fliesse
und mit reichem vollen Schwale
Teufelsgestank sich ergiesse.

Ten Teufelsgestank byl ovšem malou obměnou jinak případného textu a týkal se odporného puchu acetylénu, který zakrátko zaplavil uzávěr rokle, zaháněje vše živé. Dědovi a jeho učedníkovi ovšem tento puch nevadil, neboť byli zvyklí ještě na horší věci. Děd se položil pak s výrazným hekáním na břicho před otvorem a jal se jej rozšiřovati hrabáním rukama. Zakrátko byl otvor dostatečně široký, aby jím mohl prolézt dovnitř a tu, překonávaje silný průvan, který mu metal do tváře drobné kamínky, netopýry a kosti předpotopných ještěřů, vsoukal se dovnitř, následován v těsném závěsu mladým svým fámulusem.

Bystrý čtenář poznal jistě v těchto lupičích jeskyň oba zdánlivé dřevorubce, kteří vystupovali již v první kapitole tohoto skromného dílka. Nechme je zatím zmizeti v podzemním bludišti velejeskyň Císařské rokle a obraťme se k našim mladým jeskyňářům, kteří mezitím již dosáhli dolního konce rokle.

Tu se stala hajnému, který s napřaženou zbraní kráčel v zádech zatčené skupiny, nemilá nehoda. Uklouzl po okraji travertinové hrázky a upadl mezi kamení. Hlavně jeho střelné zbraně se nárazem ohnuly a kohoutky spustily. Vyšly čtyři hromové rány najednou a hejno nábojů, poslušno fyzikálních zákonů a směru, který jim daly prohnuté trubice hlavní, vylétly obloukem vzhůru a vracely se zezaduse sršením a pískotem k nešťastnému muži, který se v poslední chvíli zachránil výskokem do vzduchu. Kroužení nábojů trvalo několik chvil a strážce lesů vyskakoval po celou dobu jako sportovec přeskakující švihadlo.

Když konečně náboje ztratily svoji rychlost, ztratil i hajný svoje síly a zhroutil se k zemi, byv současně zasažen do hlavy pomalu přilétajícími a kymácejícími se náboji. Rána stačila k tomu, aby strážce pořádku v kodsých hvozdech byl vyrazen na delší dobu z lidské společnosti. Naši mladíci zajásali nad neočekávaným obratem situace. Využili pochopitelně příležitosti, která se naskytne - jak se říká - jen jednou v životě a dali se na útěk do příkré straně po své pravici. Když vyšplhali na útesy vápenců, nastala krátká válečná porada.

„Navrhuj, abychom se vrátili!“ pravil hrdinný Ferry. Myšlenka na zející díru ovládla jeho mysl.

Po krátké debatě byl návrh schválen zejména také proto, že se dalo očekávat, že pohmožděný hajný, až se probere ze stavu „nirvánám samprsarána“ půjde spíše do obce na vzpružujícího panáka, než by honil po lesích bandu desperátů.

5. kapitola

V rozlehlé a vkusně vybavené pracovně, jejíž stěny byly ověšeny různými geologickými mapami, plány i protiplány, odrážela se na leštěných parketách jako na hladině rybníka impozantní postava známého vědce-geologa, Jiřího Zakukleného, zvaného mezi důvěrnými přáteli „KUKULÍN“. Veliký ten muž, ozdoba Československé akademie věd, hověl si nedbale za pracovním stolem, usrkáváje horkou kávu, kterou mu před chvílí přinesl jeho sekretář Jaroslav Chlapík. Na pracovním stole se třpytil mikroskop, globus, hvězdářský dalekohled a ořezávátko na tužky. V čele stolu se kupily nevyřízené spisy v křížové vrstvená souvrství flyšového rázu.

Posvátné ticho pracovny rušila jen moucha, poletující sem a tam a označující některá místa na zavěšených mapách černými tečkami. Byla to vycvičená geologická moucha, která byla naučena dělati tyto body na místech, kde toho bylo potřeba k označení lokality některého užitkového nerostu. Náhle hlasité zařinčení telefonního přístroje vytrhlo mladého učenice z usilovného přemítání. Sáh roztržitě na stůl a přidržuje si hvězdářský dalekohled u ucha, řekl: „Haló?“

Telefon ovšem řinčel dále a Zakuklený poznal záhy svůj omyl. Uchopil rychle sluchátko přístroje a řekl:

„Nerudný průzkum!“

„Prosil bych pana Zakukleného!“ zaškroukalo to ve sluchátku.

„Je na služební cestě mimo“, odtušil Jiří nerudně, neboť byl vytržen z úvah nad jiné důležitých a pohybujících se kolem složení dnešního oběda.

„Prosím, jde o velmi důležitou věc,“ pronesl telefon naléhavě.

„Jde o životy pěti lidí!“

„Hm“, odtušil Zakuklený. „Co s tím mám já dělat?“

„Vy nic, ale pan Zakuklený ano!“ odtušil telefon poněkud již netrpělivě. „Neboť ten pán je, jak se domnívám, vedoucím činovníkem v organizaci Krasové sekce. Mně je to buřt, ale někde ho musíte sehnat!“

Zájem Jiřího se značně zvýšil.

„Moment“, řekl, „právě slyším, že dolů přijel automobil, snad se kolega Zakuklený již vrátil.“

Odložil sluchátko, šel se podívat z okna do špinavého dvorku, kde poskakovali a cvrlikali vrabci, načež se vrátil k přístroji. Představil se tentokrát hlasem o několik tónin hlubším a vyslechl z telefonního sluchátka zprávu, která značně zaktivizovala jeho činnost v řadě následujících hodin.

Tajemník akademie geografických věd, James Hessington, telefonoval, že rodina Ferryho Slavíčka je zneklidněna tím, že se veliký jeskyňář nevrátil již od minulé neděle domů. Stávalo se občas, že Ferry zmizel z kruhu rodinného na dva - tři dny, ale týden se zdál být jeho starostlivé máti přece jen dlouhým obdobím. Hessington dodal, že poslední stopa Ferryho mizí v savanách Českého krasu kdesi v okolí Fort Srbska, kam v poslední době Ferry zajížděl se svým přítelem Wabim.

Jiří Zakuklený poděkoval za informace a přislíbil, že učiní vše, co mu velí jeho jeskyňářská čest.

„V každém případě se jeho rodina dozví, ve které jeskyni zahynul“, řekl, aby aspoň nějak potěšil zarmouceného Hessingtona. Po těchto slovech padl do mdlob bratr Ferryho, který společně s Hessingtonem poslouchal naslouchacím sluchátkem. To ovšem Zakuklený nevěděl.

Naopak po skončení rozhovoru vyvinul horečnou a neočekávanou činnost. Telefonní příkazy se jen míhaly po drátě, rozehřátém do červena. Bylo vyřízeno několik rychlých hovorů s řadou činovníků Krasové sekce: Ing. Valdemarem Princlem, referentem pro automobilovou dopravu, s archeologem sekce Dr. Franzem Prokšem, se statistikem Dr. Wácslavem Pachem a zastupujícím pokladníkem Johannesem Búdakem.

Netrvalo dlouho a před ústavem nerudného průzkumu zastavilo dvousedadlové vozidlo, pilotované zkušenou rukou Princlovou a obsazené Dr. Prokšem, Dr. Pachem a Búdakem a ověšené lany, žebří, karbidkami, svítilnami a jinými jeskyňářskými pomůckami. Tajemník Chlapík pomohl Zakuklenému do bobřího kožichu, načež velký jednatel sekce přisedl na vozidlo, které se pak dalo do pohybu směrem západním. Jen zvuk statečně pracujícího motoru nasvědčoval tomu, že pohybující se hromada předmětů a mužů je automobil. Přes mohutnou zátěžrazil si vůz cestu přes Smíchov, Chuchli, Radotín, Černošice, Dobřichovice a Řevnice do dalekých tajg Českého krasu. Po několika hodinové jízdě dospěli konečně končin za Karlštejnem, kde krasová oblast se prozrazovala v osadách vývěsními tabulkami:

**POTULNÝM OSOBÁM A JESKYŇÁŘŮM
TÁBOŘENÍ V OBCI ZAKÁZANO!**

Konečně takto dospěli do osady Fort Srbsko. Na samém začátku obce upoutal jezdce výrazný plakát, připevněný na telegrafním sloupu:

VÝZVA!

TLUPA NEBEZPEČNÝCH ZLOČINCŮ, NAPOSLEDY ZJIŠTĚNÁ V KAŇONU CÍSAŘSKÉ ROKLE, OHROŽUJE
BEZPEČNOST KRAJE, PORUŠUJÍC PLATNÁ ZÁKONNÁ A OBECNÍ NAŘÍZENÍ O STÁTNÍCH REZERVACÍCH.

NA DOPADENÍ ZLOČINCŮ VYPISUJE SE ODMĚNA

Kč 1.000,--

ZA KAŽDÝ JEDNOTLIVÝ KUS.

POZOR!

ZLOČINCI JSOU OZBROJENI POLNÍMI LOPATKAMI A VÝBUŠNÝMI KARBIDKAMI.

ODMĚNU VYPLATÍ KAMPELIČKA VE FORT SRBSKO.

Podepsán: Sam Pořez, šerif v.r.

Sotva si přečetli tuto vyhlášku, zaplesali naši krasoví učenci. „Jsou tady!“ zvolal Jiří Zakuklený radostně a Dr. Pach dodal:

„A to bezpochyby v Císařské rokli!“

Ing. Princ obrátil nato před vozidla potřebným směrem a přešel řeku na nejmělkčejším místě. V ústí rokly se vozidlo zastavilo a mužové vystoupili.

Vybalili veškeré jeskyňářské náčiní a náradí a dali se nesnadnou cestou proti toku horské bystřiny. Auto bylo přivázáno řetězem k topolu a obtěžkaní mužové funice a hekajíce postupovali džunglí. Výstup byl zdolán bez větších potíží a to hlavně díky tomu, že v hustých porostech byla vysekána a vyšlapána stezka předchozí výpravou Ferryho. Když pak v závěru rokly našli na zemi několik slaviců oblíbené Ferryho značky, nebylo již pochyb o tom, že zde končí stopa výpravy mladých badatelů. Vysocí funkcionáři sekce pátrali pak nějakou chvíli v uzávěru, až si bystrý zrak pana Zakukleného povšiml pod skalní stěnou nenápadného jeskyňního otvoru rozměrů 1 x 3 m.

„Ha - díra!“ zvolal veliký Kukulín, neboť se v něm probudily atavistické jeskyňářské sklony.

Jali se spěšně prohlížet otvor sluje, z něhož se valily oblaka páry. Dr. Pach ihned vyňal příruční seznam jeskyň Českého krasu a přidělil sluji číslo „1159/5“ pod číslem jednacím 168/1954/Dr P. Ing. Princ se počal neprodleně převlékat do speciálního salonního jeskyňního úboru, který se líbí zvláště ženám a vyznačuje se nesmírným množstvím kapes, pásků, fěrtochů, tkaniček, prýmků a kapsářů, a připevnil na čelo elektrickou svítilnu. Zakuklený shodil prostě jedny ze svých kalhot a stal zde připraven ke vstupu do podzemí. Búdak postavil na zem svůj speciální prkenný overal, rozepjal jeho límec a s vyvýšeného skalního útesu vskočil dovnitř.

Dr. Pach se zaobalil do overalu, skvícího se čistotou a s monogramem
V.M.P

a Franz Prokeš oblékl jednoduchou halenu slovanského typu. Vedeni Jiřím Zakukleným pokládali se vážní vědci jeden po druhém na břicho a soukali se do temných prostor pod skalami. Zakuklený, Prokeš a Princ prolezli poměrně snadno úzkým vstupním oknem, ale Dr. Pach se marně snažil protlačit svoji objemnější tělesnou schránku dovnitř. Použil všech prostředků: vydechl a vypustil i část plynů, ale otvor vzdoroval stále jeho úsilí. Když byl konečně zezadu vecpán do otvoru Būdakem, nemohl ani dopředu ani dozadu a bylo třeba spojených sil tří mužů, kteří již byli uvnitř, aby byl vytlačen zpět. Rozhodnuto pak, že zůstane venku společně s Būdakem, který stejně již se chystal se sekýrou v ruce k vybudování první stavby před vchodem nových velejeskyň: pokladny Krasové sekce.

„Stejně se za chvíli vrátíme!“ potěšil Kukulín oba. Kdyby byl věděl, jaká dobrodružství je očekávají v temnotě podzemí, nebyl by mluvil tak lehkovážně.

Nechme tedy oba funkcionáře budovati pokladnu a povšimněme si další činnosti krasových učenců pod vedením Jiřího Zakukleného.

Sporá zář karbidek osvětlila nejprve vlhké stěny vstupní kobky, svažující se dolů. Sklon byl tak náhlý, že Zakuklenému ujely nohy a on s hlasitým klením sjížděl po prudkém svahu dolů. Karbidka mu přitom zhasla, takže jen dle zvuků se dalo soudit, jaký asi průběh má jeho jízda smrti. Ozvalo se nejprve zadunění lebky, následované šťavnatým úslovím, načež šplouchnutí věstilo, že šéf krasového výzkumu přistál na hladině vodní. Podobný osud stihl i ostatní učence, jakmile vstoupili na příkrý jílovitý svah. Stáli nyní potmě po pás ve vodě, namačkání vedle sebe jako zmoklé slepice.

Jiří Zakuklený, který se v těchto situacích vyznal nejlépe vzhledem ke své pradávnejší jeskynní praxi, dotápal ke skalnímu výstupku a se vzdycháním na něj vylezl, načež vylovil z kapsy sirky. Veškeré škrtnání bylo marné: sirky byly vlhké.

Teprve Dr. Prokeš pomohl výpravě z nouze. Vylovil z kapsy vodotěsný zapalovač, jímž bylo možno rozžehnouti světelné zdroje. Pohádkový pohled se naskytl překvapenému zraku učenců. Dóm zvýši jednoho metru klenul se nad nimi a nepokojný vodní tok, v němž stáli, byl oživen četnými jeskynnými zvířaty jako blešivci, macaráty a různými salamandry, kteří počali již stojícím vědcům ohlodávat obuv. „Proklatě!“ zvolal Zakuklený, „vpřed, za mnou!“

Na tento bojovný povel dali se na pochod proti proudu podzemní řeky. Postoupili tak asi o 50 metrů bez nehody až na to, že Dr. Prokešovi byly vyplaveny z kapsy partyzánské. Chodba se posléze rozšířila a bylo možno vylézt na souši. Bláto čvachtalo pod nohama učenců a netopýři kroužili kolem jejich hlav. Stopy na zemi prozrazovaly, že tudy se ubírala i výprava Ferryho Slavíčka. Šli tedy po těchto stopách a občas nacházeli světloující vajgly z Ferryho cigaret.

Náhle se chodba prudce snížila a vytvořila výrazný vodní sifon, který bylo možno obejít pouze úzkou skulinou v kompaktní skále. Zakuklený si vzpomněl na svoje mladá léta, kdy hračkou prolézal takováto místa a prolezl okno jen s nepatrnými potížemi, zanechávaje v něm sérii knoflíků, která dříve zdobila jeho overal. Bez obtíží prolezl i útlý Dr. Prokeš, zatímco ing. Princ zachytával svými kapsami, záložkami, tkaničkami a prýmky o hráškovité výrůstky na stěnách a propracovával se kupředu s klením a sérií zvuků, připomínajících páraní prostěradla. Když konečně pronikl zapeklitým místem, byl jeho overal značně zjednodušen.

Chodbou, v níž hýřila matka příroda krápníkovou výzdobou, třpytem a barvami, postupovali mužové dále, procházejíce nová a nová bludiště dómů, prostor, prostůrek, chodeb, plazivek, kumbálů a blboděr. Únava se zmocňovala učenců a brzy shledali, že bude lépe, poshová-li zemdeným údům. Usadili se tedy na úpatí suťového kužele v neznámém dómu a vyňali skromnou přesnídávku, skládající se z chleba, hořčice, francovky a romaduru, který zakrátko zaplnil prostoru svou výraznou vůní.

6. kapitola

Opustíme nyní na delší dobu seniory sboru Krasové sekce a povšimněme si zajímavé, pověstmi opředené krajiny na západním ostrohu Zlatého koně u Koněprus, dobrých pět kilometrů od nám známé Císařské rokle. Strmé útesy Kotýzu bývaly přirozenou obranou rozlehlému městu, oppidu, ve kterém prý sídlili kdysi Keltové. Dle výzkumu učence Dr. Císaře přišel keltský kníže Dařbuján kdysi do

těchto míst se svým kmenem a zastihl zde jakéhosi divokého trampa, který nad ohničkem si opékal slaninu. Kníže zvolal /podle lidové pověsti/: „Kdo tys!?“ a od té doby se tomu místu říkalo Kdotys, z čehož lidovým zkomolením vznikl název Kotýs.

Keltové byli velmi ukrutní a na kdejakém místě si zřizovali popraviště, kde utínali hlavy svým obětem. Kdejaké studánky a prameny v Českém krasu využili k tomu, že si zde myli ruce po těch krvavých obětech a Dr. Císař dokázal, že si tu myli i nohy jednoduchým poukázáním na to, že žádný z těchto potoků od pradávna nemá rybí násadu. Zvláště divoce počínali si keltští kněží, „Druidové“, kteří prostě bez krve nedali ani ránu. Závažné objevy, jichž se Dr. Císař dopustil během mnohaletého výzkumu těchto a jiných míst, nebyly uznány oficiální vědou a když se Dr. Císař dal tajně do kopání v propadlé jeskyni Axamitově na Kotýsu, kde objevil kámen, na kterém byly dosud otištěny obě půlky zádi keltského druida, byl zásahem Dr. Prokeše jednoduše z Kotýsu vyhozen a uchýlil se do ústraní. Nemohl-li objevovatí tajuplná místa ve skutečnosti, objevoval je aspoň ve svých spisech, jichž sepsal 599 a z nichž většina našich učenců, kteří za něco stojí, čerpala materiál pro svoji práci.

V okamžiku, kdy počíná naše vypravování o Kotýsu, opadla podzimní mlha a svěží, slunečný den s modrou oblohou se rozklenul nad krajem. V této utěšené době ozývaly se z podzemí v blízkosti skalního mostu „Jelínkova“ na Kotýsu podivné zvuky. Z hlubin skal pronikalo k povrchu dusání a klepání a místy se zdálo, že lze rozeznat i lidské hlasy. Čtenář jistě již vytušil, že až sem, několik kilometrů od Císařské rokle, se propracovala složitým bludištěm podzemních dutin statečná skupina Ferry Slavíčka. Sám veliký Ferry s pancéřovým kloboukem, naraženým až na uši, stál v čele svých hochů a uvažoval právě nad velikým balvanem, který jim stál v cestě. Škvírami kolem kamene pronikal značný průvan, dokazující, že za balvanem jsou další prostory.

„Kam s ním?“ otázal se Ferry slovy Jana Nerudy, načež Absolonada odvětil vtípně:

„Do šmelce!“

„Jak ale na to?“ mružel Klondyk, obhlížeje kámen ze všech dostupných úhlů. Dlouho stáli a přemýšleli, zatímco kapky vody jim s hlasitým pleskáním dopadaly na hlavy.

„Je tu jediná možnost“, poznamenal Ferry konečně. „Rozstřelit ho.“

„To by muselo být čím!“ namítali ostatní.

„Je čím!“ zněla stručná odpověď. Ferry, sledován s napětím zraky všech, vyňal cigaretové pouzdro a z něho vytáhl malý pytlík, naplněný hmotou zřejmě práškovité struktury. Pytlík vložil opatrně do škvíry mezi balvanem a kamenným podkladem. Vytáhl pak stuhu ze svých podvlékaček, kterou k pytlíku připevnil. Přitom prohodil na vysvětlenou:

„To je třaskavina, nazvaná po svém vynálezci TRINITROSKŘIVÁNKOL, přátelé. Až zapálím doutnák, bude radno zmizet tamhle do té postranní chodbičky.“

Tak se také stalo. Sirka hlasitě prskla a podvlékačková tkanice, napuštěná zřejmě různými esencemi, vzplanula čmoudivým plamenem.

Všichni prchali co nejdále z dosahu očekávaného výbuchu. Když byli všichni ukrytí v postranní chodbě, zalomcovala děsná rána podzemím. Rachot balvanu věstil, že TRINITROSKŘIVÁNKOL vykonal svoje zhoubné dílo. Vystoupili po chvíli z chodby, v níž se usazoval prach a kouř. Balvan byl skutečně rozmetán na prach a denní světlo prosvěcovalo sem seshora. Hromové HURÁ se ozvalo v podzemí. S rozkoší vdechli jeskyňáři čerstvý vzduch do plic po týdenním pobytu v podzemí. V tom se právě nad nimi ozval skřehotavý hlas:

„A helejme se - oni si tady objevili jeskyni!“ A vzápětí neznámý pokračoval:

„To byla moje myšlenka! To jste mi vzali moji myšlenku! Pět kilometrů chodeb ve třech patrech nad sebou, to už jsem dávno věděl. Přišli jste tam, doufám, na kosti nosorožce a mamuta. Jestli ne, tak se pro ně vraťte, jsou právě dvěstěpadesát metrů odtud. O téhle jeskyni jsem, pánové, věděl dávno, ale kdybyste si byli nechali poradit, byl bych vám řekl, jak se do ní dostanete snadněji.“

Ferry, Wabi a ostatní hoši vylezli mezitím zcela ven a shlédli, že jsou v trhlíně skal právě pod Jelínkovým mostem. Nahoře na mostě nestál nikdo jiný než - profesor Císař a vítězně se šklebil.

„Budu si na vás stěžovat, že jste mi ukradli moji myšlenku,“ vedl dále svou a poskakoval sem a tam jako rozzlobený čertík.

„Vaše myšlenka k nám, bohužel, nepronikla“, řekl mu Ferry suše, „a mrzí nás, že jsme objevili jeskyni, aniž jsme se s vámi poradili, jak ji máme objevit.“

„Třicet let chodím po Českém krasu!“ zvolal Dr. Císař.

„Tohle byl můj nápad!“

„Nápad je jiskrou“, poznamenal Wabi, „ale prach někdy bývá zvlhlý.“

Nevšímajíce si pak již povykování pobouřeného badatele, poklekli jeskyňáři na zem a v posvátném rozechvění zapěli jeskyňářskou hymnu:

*Již opět ze skal zaznívá
jeskyní tajemné zvání:
tu každý chop se kopáče
a měj se ku hrabání!
V karbidky sporém plameni
hrabeme bláto v jeskyni -
tak káže skalín duch,
Zdař Bůh, zdař Bůh, zdař Bůh!*

*Spěcháme s myslí veselou
do tajemné podzemní říše,
nic náladu nám nezkazí,
že lezeme po bříše.
Zní v tajuplném podzemí
vzdechy a táhlé chroptění
a karbidu čpí puch -
Zdař Bůh, zdař Bůh, zdař Bůh!*

*A když pak večer z jeskyně
zvetšelé stíny se plouží,
těla jich šrámy pokrytá,
po nových útrapách touží:
byť slabá jiskra života
se v těle našem mihotá -
v nás bouří jeskyň duch!
Zdař Bůh, zdař Bůh, zdař Bůh!*

Když velebné zvuky posvátné písně dozněly, otřel Ferry oči, zvlhlé dojetím a obrátil se ke svým druhům:

„Přátelé! Děkujeme Duchu skalín za to, že jsme mohli prožít tento okamžik! Učinili jsme objev, jedinečný v epoše krasového bádání, který se směle může postavit vedle Kovaříkových výzkumů v Podolském krasu nebo vedle hrdinných terénních prací firmy Sieger a Vojta. Uvažte jen, jak překvapení a rozradostnění budou naši kolegové až ve středu u Šrytrů budeme referovat o svých objevech.“

Po jeho slovech propukli jeskyňáři v jásot. Krátce na to se skupina dala na pochod, zatímco Dr. Císař na ně zdáli pokřikoval:

„Máte to marný! Hned zítra si jdu stěžovat!“

7. kapitola

Hlavní město žilo v horečném vzrušení. Od chvíle, kdy vyšlo zvláštní vydání „ČESKOSLOVENSKÉHO KRASU“, oznamující mohutné objevy v Císařské rokli, zavládlo v ulicích i ve spořádaných domácnostech mocné pozdvižení. Zástupy lidí postávaly před novinami, vylepovanými na vývěsních tabulích denních listů, kde tučnými palcovými písmeny byly vytištěny vzrušující titulky ku příkladu tohoto znění:

NEJVĚTŠÍ OBJEV JESKYŇ V ČESKOSLOVENSKU

PEČLIVĚ STŘEŽENÉ TAJEMSTVÍ CÍSAŘSKÉ ROKLE VYRVÁNO PŘÍRODĚ
ČO HOVORÍ OBJAVITEL JÁN MAJKO?
MLADÍ VĚDCI TÝDEN V PODZEMNÍM LABYRINTU
INTERVIEW S PROFESOREM PEPRDOKEM
ZÁHADNÉ ZMIZENÍ VÝBORU KRASOVÉ SEKCE
ZAKUKLENÝ A JEHO SPOLEČNÍCI NEJSOU JIŽ MEZI ŽIVÝMI?

Nemusíme podotýkati, že mladí učenci Krasové sekce, objevitelé jeskyň mezi Císařskou roklí a Kotýsem, byli středem všeobecné pozornosti. Reklamní odborníci využili jejich postav a v tramvajích se objevily reklamní transparenty, na nichž byl ku příkladu vyfotografovaný Ferry s novým kloboukem pod heslem: KLOBOUK NENÍ PŘEPYCH, ALE VKUSNÝ DOPLNĚK. Na jiném takovém plakátu byl Absolonada oblečený do hubertusu, jak prolézá jeskyní a pod tím nápis: HUBERTUS PRO KAŽDOU PŘÍLEŽITOST.

Zatím tisk se zabýval záhadným zmizením Zakukleného, Princla a Prokeše. S nevšední chtivostí byly čteny zprávy o záchranné výpravě, která pod vedením Ferryho a Wabiho se vypravila neprodleně do Českého krasu, aby alespoň zjistila hroby nešťastníků. Pod senzačními tituly

PO STOPÁCH NEŠŤASTNÝCH
DR PACH A BŮDÁK VYPOVÍDAJÍ

byla zevrubná zpráva o příhodách záchranné výpravy, již se kromě zkušených jeskyňářů zúčastnil též tajemník akademie geografických věd James Hessington. Výprava dorazila do uzávěru rokle před stanovenou hodinou a nalezla zde již hotovou chatu s nápisem:

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ, KDO NEZAPLATÍ NEBUDE VPUŠTĚN!
PODPOŘTE CHUDÉ JESKYŇÁŘE!

V chatě ležel Dr. Pach a Bůdak téměř v bezvědomí, zesláblí hladem a nedostatkem kulturních potřeb. Několik lahví francovky vzpružilo oba ztracence a první pomoc poskytl James Hessington, který býval na vojně lapiduchem.

Podle Pachovy a Bůdakovy výpovědi hledali pak Slavičkovci v bludištích velejeskyň Zakukleného a jeho druhů. Do akce zasáhl i dobrovolný svaz hasičstva a armáda. Čtyři ženistů dopravily na místo žebře, lana, bagry, vrtačky, nálože, krumpáče, polní lopatky, kabely, elektrické reflektory, karbidky a svíčky. Mužové se převlékali do svých overalů a skafandrů. Následujícího dne odsekala skupina lomařů z lomu na Chlumu majzlíkem těsný vchod a cesta byla volná.

Leč všechno toto snažení, všechen ten ruch byl nadarmo. V síti chodeb, chodbiček, dómů a dómků, plazivek a kanálek se výprava padesáti zachránců rozmělovala na řadu skupin, podskupin, trojic, dvojic a jednotlivců, kteří nakonec začali bloudit a ztrácet smysl pro orientaci, chodili stejnými chodbami zepředu, ze zadu, potkávali sami sebe a nakonec byli tak zmateni, že největším problémem se po třech dnech stalo, jak zachránit tuto záchrannou výpravu. Podařilo se to však díky neutuchající energii Ferryho Slavička a jeho Druhů. Všichni hledači nakonec šťastně vylezli - ale kýženého výsledku nebylo dosaženo.

Jiří Zakuklený, Dr. Prokeš, Ing. Princ vstoupili do dějin jako ti hrdinové, kteří dobývali vrcholy zasněžených Himalájí nebo ledové pustiny obou pólů a již se nikdy nevrátili.....

A tak den za dnem míjel, veřejnost se pomalu smířovala se ztrátou tří nadějí československé vědy a vzrušení opadávalo jako žlutavé listí stromů v Císařské rokli.

8. kapitola

Čerstvý ranní větřík si pohrával haluzemi krasových borovic PINUS NIGRA, shlížejících do malebného údolí, v němž na úpatí strání se tulil domek vedle domku. Rozkošný pohled na FORT SRBSKO byl zkrášlen ještě tím, že domy byly vyzdobeny vlajkami ve státních a obecních barvách.

Od samotného rána nezvyklý ruch naplňoval křivolaké ulice osady. Přepychové Tatraplány, Tudory a Čizy přijížděly v ranních hodinách od Prahy i z jiných směrů. Parkoviště před radnicí a domem

šerifovým nestačilo již návalu vozidel. U přístaviště u přivozu přistál zvláštní škuner, vypravený z Modřan před třemi dny a vylodil oddělení námořní pěchoty. Brzy za ním přibyl kolový parník PEPRDOK, obstarávající až dosud spojení mezi Zadní Třebání a Dobřichovicemi. Houfy školních dětí a učitelstva vyběhly z jeho útroh na břeh s kytičkami jarních květů v rukou. Ba - jaro již se hlásilo o svoje nezadatelná práva a pupence rašily na dosud holých větvích křovin a stromů.

Zvědavý čtenář se jistě ptá, co že bylo příčinou nebyvalého shonu a ruchu v zapomenuté osadě v srdci divočiny.

Dnešní den, den 1. dubna, stal se svátkem celého státu. PRVNÍ APRÍL, o němž psaly noviny a rozhlas mluvil již o týdny napřed, byl zde. Událost, která tento den zapsala na věky do seznamu posvátných dnů národa, byla ODHALENÍ POMNÍKU PADLÝM ČLENŮM KRASOVÉ SEKCE.

Mohutné sousoší, vyrobené z koněpruského vápence, dřímalo dosud zahaleno nachovým rouchem a střeženo před znesvěcením srbskými psy čestnou stráží jeskyňářů s koženými helmicemi na hlavách. Čestní hosté zaujímali již místa na ověnčené tribuně, až od ohlášeného zahájení pietního aktu uplynula teprve necelá hodina.

Četné osobnosti politického, hospodářského a kulturního života zasedaly na židlice, přivezené sem zvláště za tímto účelem z hradu Karlštejna. Potlesk uvítal předsedu JZD Srbsko a srbského primátora, Josefa Ouřezka. Brzy po něm zasedl na tribunu místní strážce pořádku, šerif SAM POŘEZ, známý lovec divokých trampů.

Vzácní hosté z Prahy byli pozdraveni ovacemi a výstřely z mozdíků, obsluhovaných srbskou domobranou.

S vážností jemu vlastní zasedl na čestnou stolicí, na níž sedával kdysi sám císař Karel IV., předseda sekce, akademik Dr. Vojen Loužek, dekorovaný nedávno řádem Akademie věd za nález zvláštního druhu šneka v Prokopském údolí. Vedle něho zasedl zasloužilý jeskyňář a člen-korespondent Krasové sekce, Hans Kovařík, v jeho sousedství nový tajemník sekce, James Hessington. Nestor českých jeskyňářů, Dr. Vladimír Holoma zastupoval zde Moravský kras a Speleologický klub. Přišli i další krasoví badatelé: Radvan Horní, Ivo Chlupatý, známý paleontolog Oldřich Feyfar a jiní a jiní. Obrovskému zájmu se těšila kolosální postava akademika Radima Kettnera, který skromně přisedl ke svým velkým kolegům z Krasové sekce. Konečně se dostavila, aplaudovaná prostým lidem ze Srbska a okolí, skupina objevitelů jeskyň v Císařské roklí v sevřeném útvaru pod praporem Sekce, velikým netopýrem na červenohnědém poli. V čele skupiny, oblečený do stejnokrojových overalů s přilbicemi na hlavách, kráčel Ferry Slavíček s dlouhým stalaktitem, podobným meči, v ruce a se speciální šedivou přilbou na hlavě.

Školní dívky zahrnuly slavné jeskyňáře kvítím. Pohnutý okamžik mohl být pokažen mistrem z lomu na Chlumu, který při pohledu na majestátní zjev Ferryho Slavíčka počal volat:

„Ať sem zatracenej, esli ta helma není ukradená na Chlumu!“

Netaktní mistr byl vyveden ze shromáždění a plesání pokračovalo nerušeně dále.

Ručička hodin na věži radnice, poháněná ručně srbským kostelníkem, přeskočila již desátou hodinu a pořadatelů slavnosti se zmocňoval nepokoj. Hlavní řečník, profesor Jaroslav Peprdok, se dosud nedostavil.

Severní expres již před hodinou se skřípěním soukolí zastavil na srbském nádraží, vyklopil množství oficiálních i neoficiálních hostů - ale oči pořadatelů marně hledaly v davu rázovitou postavu velikého šnekologa.

Konečně o půl jedenácté hlídky, rozestavěné po okolních vrších, ohlásily, že od Prahy se v oblaku prachu blíží rychlým pochodem pohřešovaný vědec. Ukázalo se, že v Zadní Třebání byl profesor Peprdok vyloučen z dopravy, neboť při revizi jízdenek se nemohl vykáhati patřičnými doklady.

Udýchán a nakrknut na nejvyšší míru vpadl profesor Peprdok na náměstí obce, prošel špalírem vojska, vzdávající poctu a byl zasypán květy od školních dětí. S několika podléstky a lechami jarními, vpletenými do plnovousu, vystoupil pak na tribunu, kde si ulevil jediným slovem:

„VOLOVÉ!“

Mikrofon na řečnické tribuně byl již zapjat a věrně přenesl toto oslovení shromážděným davům do amplionu. Zpozorovav svůj omyl a uvědomiv si, že v naslouchajících zástupech nejsou jen samí otrlí

jeskyňáři a geologové, zahájil profesor Peprdok svoji slavnostní řeč, podle svého zvyku zaměřenou IN MEDIAS RES:

„Já sem mu to říkal-nelez tam!“ zvolal profesor úvodem. „Ale von to byl takovej hloupej kluk. Že v Císařský rokli sou jeskyně, to sem věděl už dávno, to není pro mě žádná novinka.“

/“Pro mě také ne!“ ozval se v davu hlas Dr. Císaře./

„Já sem to byl, kerej tam vlez první“, pokračoval vousatý vědec, „to ani ten chytrák nevěděl. Ale když jsme spadli s tím klukem Zobandou do vody, vrátili jsme se, protože jsme si řekli: co bysme tam lezli a zbytečně si namáčeli prádlo?“

Profesor Peprdok se rozohňoval svou vlastní řečí, zapomínaje, že má hovořit o Zakukleném a jeho nešťastných druzích.

„Objevitelem těch jeskyň jsem tedy JÁ, už jsem to taky sdělil tisku. A co se týče Jirky Zakukleného- ... vzpomněl si náhle “-to byl správnej kluk. To nebyl takovej vědec, co nerozezná kravské en - óno od kopretiny. Moc toho nenamluvil, ale něco znal. Škoda ho, že tam vlez a už tam zůstal.“

„To jsi nám Jiříku neměl dělat!“ zavzlykal v davu skalník Chvojka, vyklepáváje si v roztržitosti dýmku do kapsy. Pohnutí bylo všeobecné. Profesor Peprdok, pozoruje, jaký ohlas má jeho procítěná řeč, pokračoval dále ještě asi pět minut, vykládaje chvílemi o Zakukleném a chvílemi o Černém moři, když vtom se od západu ozvalo hrčení leteckého motoru. Dvojplošník domácí konstrukce, pilotovaný aviatikem Kokšem, členem sekce, zakroužil nad Srbskem a shodil dolů věnec od hudlické odbočky krasové sekce, tvořené celou Kokšovou rodinou. Davy jásaly nad touto milou pozorností, i když věnec spadl na hlavu šerifa Sama Pořeza, vyřazuje ho na delší dobu z aktivní účasti na slavnosti, odkud se odrazil a padl velikému Vojenu Loužkovi kolem hlavy, takže hlava sekce vypadala jako vítězný automobilový závodník. Spouště aparátů cvakaly a davy šilely. Nejslavnější okamžik nadešel.

Profesor Peprdok, sledován čockami fotografických přístrojů, přistoupil k sousoší a uchopil látku, je zahalující. Nato mocným rozmachem strhl látku ze sochy. Davy se kochaly v němém vytržení pohledem na krásy výtvarné práce, zatímco profesor Peprdok pod záplavou látky, která spadla na něj, marně hledal východ z jejích záhybů a klel a házel sebou jako polapený kapr v síti. Za pomoci pořadatelů a hasičů byl posléze osvobozen a mohl shlédnouti dílo, na němž se generace výtvarníků budou ještě dlouho a dlouho učit.

Na mohutném podstavci z masívních koněpruských vápenců tyčila se skupina kamenných postav. V jejím čele hrdě vztyčen stál Jiří Zakuklený, ukazující napřaženou pravíci přes tok Berounka-Riveru, k Císařské rokli. Za ním stáli a klečeli druzí dva jeskyňáři-hrdinové, hledíce stejným směrem. V jejich rukou byly umně vytesané nástroje, jako karbidky, lopatky, kopáče, pásma, buzola a pytlíky na vzorky.

Zatím co davy v němém vytržení se kochaly pohledem na toto veledílo Františka Krkavce, akademického sochára, maliara a jaskyniara, zalomcoval náhle půdou

mocný výbuch,

sloup kamení, hlíny a kouře vylétl ze středu volné prostory srbského náměstí k nebesům a vzápětí nesmírně umazaný, nesmírně zarostlý a nesmírně dlouhý muž vylezl dírou takto vzniklou.

Byl to ztracený jednatel krasové sekce, Jiří Zakuklený.

9. kapitola

Co zbývá dodat k naší historii?

Vnímavý čtenář jistě vytušil, že za dlouhou postavou Jiřího Zakukleného protáhla se prostřeleným otvorem neméně zpustlá postava Dr. Prokeše a za ní cáry oděný Ing. Princl, obalený hlínou jako husa nad cikánským ohništěm. V ustrnulém tichu pronesl Zakuklený historickou větu, která se stala majetkem kulturního pokladu národa a byla otištěna v mnoha knihách a školních učebnicích:

„Vot - to by sme měli!“

Teprve nyní se probrali lidé z úžasu a mohutná vlna jásotu se nesla shromážděním. Členové Krasové sekce nemohli ovládnout svoje vzrušení a vrhli se k zachráněným. Objímání a celování nebralo konce a znovu nalezení jeskyňáři je přijímali s pochopením zvláště od lepých členek Krasové sekce.

Nebylo dáno tomuto shromáždění, aby slyšelo z úst Zakukleného historii jejich podzemní cesty. Teprve ve středu na slavnostním shromáždění, když byl pojedl něco rybiček a popil dosti piva, vylíčil Zakuklený dobrodružství, která prožil za dlouhou dobu šesti měsíců pod povrchem zemským. Čtenáři, který se zajímá hlouběji o toto období, doporučujeme knihu

ŠEST MĚSÍCŮ V PODZEMÍ,

sepsanou Vladimírem Stárceem, literárním a tvůrčím členem sekce.

Na rozdíl od Slavíčkovy skupiny dali se tři seniorové sekce jinými chodbami a pronikli do prostor, dosud nepoznaných. Podle kukulínova hesla: „Když už tak už“ dali se do výzkumných a vyměřovacích prací, které spotřebovaly mnoho dnů trpělivé práce. Plán kreslili do notesu Zakukleného a byl to nakonec nedostatek papíru, který je vyhnal z podzemí, jinak by byli pokračovali v mapování ještě několik týdnů.

Ptáte se jistě, milí čtenáři, čím se tito hrdinové živili po celou tu dobu. Odedávna je známo, že u jeskyňáře otázka jídla, je otázkou podružnou, která zcela ustupuje do pozadí, jedná-li se o práci v nově objevené jeskyni. Zabráni do své práce, nepociťovali mužové vědy hladu a jen občas si tu a tam uhryzli kus čerstvého sintru, olízli se stěny nickamínek nebo strávili hrst výživné fosfátové hlíny. Zvláštní pochoutkou bylo dobře proležené aspoň tisíc let staré guano. Výbornou pochoutkou pochoutkou byly i mladé, dosud křehké krápníčky, které chroupali jako chřest.

Ještě dlouho a dlouho psal denní tisk i periodický o tomto dějinném činu českých jeskyňářů. Mezitím nastaly závěrečné práce se zpřístupněním jeskyň v Císařské rokli. Betonové chodníčky a reflektory systém BUD byly zřízeny v Chodbě objevitelů, Kuklově dómu, Ferryho galerii, elektrické vláčky s návštěvníky jezdily kolem Absolonadova jezírka, Králíkova sloupu a Klondykova vodopádu.

A před mohutným vchodem do jeskyň, na skále, na věky hlásá všem generacím, které přijdou po nás, pamětní deska hrdinské činy jeskyňářů Krasové sekce:

NA PAMĚŤ FERRYHO SLAVÍČKA A JEHO DRUHŮ,

kteří v neohrožené spolupráci, prodchnuti pocity nerozborného přátelství a lásky k přírodě

OBJEVILI

LÉTA PÁNĚ 1954 TYTO VELEJESKYNĚ!